

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 488/2025-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti postupu a rozsudku Okresného súdu Žilina sp. zn. 22T/117/2017 z 11. januára 2022 takto

rozhodol:

1. Ústavnú sťažnosť **odmieta**.
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 15. júla 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu, nezávislý a nestranný súd podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozsudkom všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Napadnutý rozsudok, ako aj všetky obsahovo nadväzujúce rozhodnutia navrhuje zrušiť. Požaduje finančné zadosťučinenie 15 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom a zároveň žiada, aby mu bol v konaní pred ústavným súdom ustanovený právny zástupca.

II.

Skutkové východiská

2. Proti sťažovateľovi ako obvinenému bolo okresným súdom vedené trestné konanie pod sp. zn. 22T/117/2017 (pôvodne sp. zn. 3T/96/2004). Sťažovateľ vznesol 6. októbra 2017 voči sudkyňi okresného súdu JUDr. Erike Bebčákovej námietku zaujatosti, v ktorej uvádzal, že sudkyňa konala

v jeho veci nezákonne, vyniesla nezákonný rozsudok, nezákonne vyslovila jeho vinu a uložila mu trest, čo podľa jeho názoru vyplýva z rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 4Tdo/82/2015 z 26. septembra 2017, ktorým bol zrušený rozsudok okresného súdu a aj krajského súdu v tejto veci v tom čase vedenej pod sp. zn. 3T/96/2004. Sudkyňa v oznámení o termíne hlavného pojednávania z 13. augusta 2018 sťažovateľa upovedomila, že o jeho námietke zaujatosti konať nebude, keďže bola založená na rovnakých dôvodoch, pre ktoré už bolo raz o námietke zaujatosti rozhodnuté.

3. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 22T/117/2017 z 11. januára 2022 uznal sťažovateľa vinným zo spáchania trestného činu násilia proti skupine obyvateľov a proti jednotlivcovi podľa § 197a ods. 1 a 2 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. účinného do 31. decembra 2005 a trestného činu znásilnenia podľa § 241 ods. 1 a 2 písm. c) Trestného zákona č. 140/1961 Zb. účinného do 31. decembra 2005. Sťažovateľovi uložil úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov v I. nápravno výchovnej skupine.

4. Krajský súd v Žiline uznesením sp. zn. 3To/17/2022 z 8. decembra 2022 odvolanie sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu ako nedôvodné zamietol. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, ktoré Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením sp. zn. 4Tdo/29/2024 z 26. februára 2025 podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

III.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ za porušenie práva na spravodlivý súdny proces, na nezávislý a nestranný súd považuje, že vo veci konala sudkyňa okresného súdu, ktorá mala byť vylúčená z vykonávania úkonov trestného konania. Postup okresného súdu v súvislosti s námietkou zaujatosti vykazoval závažné vady, výsledkom jeho rozhodovacej činnosti je nezákonné meritórne rozhodnutie. Sudkyňa sťažovateľa upovedomila, že o jeho námietke zo 6. októbra 2017 nekoná, pretože má byť údajne založená na rovnakých dôvodoch, pre ktoré už bolo raz o námietke rozhodnuté. Nebrala však do úvahy, že dôvody uvedené v tejto novej námietke sa odvíjajú práve od odôvodnenia rozhodnutia dovolacieho súdu v trestnej veci sťažovateľa a nemohli byť použité v predošlých námietkach vznesených ešte pred rozhodnutím najvyššieho súdu (rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 4Tdo/82/2015 z 26. septembra 2017, pozn.). Súd mal konať o námietke zaujatosti a rozhodnúť o nej, záverom rozhodnutia malo byť vylúčenie danej sudkyne z rozhodovania a konania vo veci. Vo veci bolo rozhodnuté o vine a treste sťažovateľa na základe nezákonne vykonaných dôkazov, je teda evidentné, že došlo k preukázaniu svojvoľného a nezákonného postupu súdu. Ďalšou vadou týkajúcou sa ne/konania vo veci námietky zaujatosti bolo, že hoci išlo v tejto trestnej veci o vec senáttnu, o tom, že o námietke sa nebude konať, rozhodla sama sudkyňa v čase, kedy ešte nebol kreovaný senát prísediacimi.

IV. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

IV.1. K namietanému porušeniu označených práv:

6. Právomoc ústavného súdu rozhodovať o ústavných sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity, ktorého podstata a účel vychádzajú z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013). Z princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu možno vyvodit' ústavný príkaz pre každú osobu, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, v zmysle ktorého musí rešpektovať postupnosť ústavnej ochrany, a preto pred tým, ako podá ústavnú sťažnosť, musí požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (m. m. IV. ÚS 128/04, II. ÚS 734/2017).

7. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred inými orgánmi verejnej moci, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07, IV. ÚS 373/2014).

8. Ústavný súd uvádza, že sťažovateľ mal možnosť domáhať sa preskúmania rozsudku okresného súdu (vrátane postupu, ktorý predchádzal vyhláseniu rozsudku) využitím prostriedku nápravy, a to odvolania, ktoré napokon pred podaním ústavnej sťažnosti aj využil. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ v odvolaní argumentoval aj zaujatosťou sudkyne okresného súdu. Právomoc krajského súdu na preskúmanie napadnutého rozsudku okresného súdu tak vylučuje právomoc ústavného súdu na prerokovanie ústavnej sťažnosti. Vychádzajúc z uvedeného, bolo preto potrebné ústavnú sťažnosť sťažovateľa smerujúcu proti postupu a rozsudku okresného súdu odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

9. Pre úplnosť ústavný súd uvádza, že sťažovateľ využil aj mimoriadny opravný prostriedok, keď proti rozsudku krajského súdu podal dovolanie, v ktorom okrem iného predniesol rovnakú námietku ako v ústavnej sťažnosti (týkajúcu sa zaujatosti sudkyne okresného súdu). Rozsudok okresného súdu bol teda podrobený prieskumu nielen krajským súdom, ale aj súdom najvyšším.

IV.2. K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu:

10. Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde navrhovateľovi, ktorý požiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ústavný súd môže ustanoviť právneho zástupcu, ak to odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

11. Vychádzajúc z už uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade u sťažovateľa nie sú splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Podľa názoru ústavného súdu je totiž z obsahu ústavnej sťažnosti a z výsledku jej posúdenia ústavným súdom zrejmé, že v danom prípade ide o zrejmé bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 631/2017). Ústavný súd preto žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v tomto konaní nevyhovet (bod 2 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. augusta 2025

Robert Šorl
predseda senátu